

Jardí de la Vil·la Anita o cal Sastret

El Masnou

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Camí del Mig, 8

Coordenades:

Latitud: 41.48661
Longitud: 2.33131
UTM Est (X): 444178
UTM Nord (Y): 4592993

Classificació

Número de fitxa 08118 - 151
Àmbit: Patrimoni natural
Tipologia Espècimen botànic
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Cal tallar i destruir mitjançant cremació les palmeres afectades i establir una zona de vigilància intensiva al voltant del focus. Un cop morta la palmera, l'insecte pot continuar vivint a l'interior del tronc i continuar colonitzant altres palmeres. La saba de les palmeres podades té un alt poder d'atracció sobre aquest insecte.

Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Ornamental
Titularitat Privada
Titular: 08117A006000140000ZT
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dv., 12/03/2010 - 01:00

Descripció

Jardins d'on cal destacar tres àmbits. El primer, ubicat a la façana principal, amb un seguit d'espècies de la família de les Cycadaceae i Arecaceae, destacant dues ciques (*Cyca revoluta*) plantades en composició ornamental a banda i banda de la magnífica escala que dona accés al jardí des de la casa. Es caracteritzen per una gran corona de fulles compostes i un estípit d'uns dos metres d'alçada. Són gimnospermes dioiques perennes, amb grans fulles pinnades compostes. Per altra banda destaquen dues imponents palmeres datileres (*Phoenix dactylifera*). Es tracta d'una palmera dioica, amb un tronc únic, que mesura uns 20 metres d'alçada i 40 cm de volta de canó. En alguns indrets, aquest tronc presenta deformacions característiques d'aquesta espècie. Les fulles són pinades, de 6 a 7 metres de longitud. Les flors masculines són de color crema i les femenines de color groc. El fruit conegut amb el nom de dàtil, té una forma ovoide i mesura entre 3 i 9 cm de longitud. Són de color taronja, i la seva carn és molt dolça.

Cal esmentar una palmera de Canàries (*Phoenix canariensis*), de la qual només queda el tronc, ja que ha estat afectada per una plaga d'insectes conegut com escarbat morrut. L'alçada mitjana d'aquesta palmera era d'uns 13 metres d'alçada. El tronc és relativament prim, no arribant al metre d'amplada.

El segon àmbit seria a l'entrada de la finca pel barri principal situat a orient. Un cop dins, s'observa un pati de pedres, amb un grup de til·lers de dimensions importants. Aquests mesuren uns 10 metres d'alçada sense la capçada, i una volta de canó d'un metre aproximadament a 1,40 m. Són arbres relativament vells, El tronc és recte. Per tractar-se d'un arbre caducifoli, l'amplada de capçada no es pot senyalar ja que el mapa de patrimoni s'està duent a terme durant el període de repòs hivernal.

No obstant això, la capçada d'aquest arbre acostuma a ser arrodonida, les fulles cordiformes, amb la vora serrada, podent mesurar fins a 20 cm. d'amplada, tot i que segurament no és el cas dels til·lers d'aquest parc. El color de les fulles es d'un verd fosc en el feix i verd clar platejat pel seu revers. La flor, de color blanca - groguenca, és molt aromàtica. Envoltant aquests arbres hi ha tot un seguit d'arbusts, rosers, geranis, etc. Finalment, el tercer àmbit es troba ubicat al darrera de la casa, d'on destaquen dos pins pinyoners (*Pinus pinea*). Mesuren aproximadament uns 15 metres d'alçada, per 1,80 cm de volt de canó i 1,850 centímetres de volt de soca. El troc amb l'escorça és de color marró rogenc gruixuda. La capçada, podada, té la forma característica d'una ombrel·la. Arbre perennifoli, les seves fulles, en forma d'agulla poden fer fins a 20 cm. de llarg, i es troben agrupades de dues en dues. La seva floració es produeix de març fins al mes de maig. El seu fruit és la pinya, de forma ovoide que pot mesurar fins a 15 x 10 centímetres. La llavor que s'hi troba al interior és el pinyó, molt apreciat en la cuina i les postres dels Països Catalans així com en altres indrets de la cuina mediterrània. La pinya madura a la tardor del tercer any, mentre que les pinyes dels altres pins ho fan en dos anys.

Història

El coneixement modern de les ciques va començar al segle IX amb el recull de dos naturalistes àrabs que deien que el gènere de les "Cycas" era utilitzat per a la producció de farina a la Índia. Al selge XVI, Femao Lopez de Castanheda i Francis Drake, localitzaran ciques a Moluccas, on menjaven les llavors. L'any 1576, Giovanni Lerio, va arribar al Brasil i va observar una planta coneguda com "ayrius", classificada actualment com a pertanyent al gènere *Zamia*.

Les ciques fóren descrites per primer cop per Johann Georg Christian Lehmann l'any 1834, i serien incloses en el gènere *Encephalartos*. El nom genèric faria referència al llevat obtingut dels estípits. Durant els viatges arreu del món, en els segles XVIII i XIX botànics com C.J. Chamberlain van estudiar aquesta espècie en el seu hàbitat natural. Aquest naturalista publicà el resultat de l'estudi l'any 1929 amb el llibre "The Living Cycads".

Una dada molt important és el registre fòssil de les ciques, datades del permí primerenc, fa 280 milions d'anys.

Pel que fa a la palmera datilera, alguns exemplars poden tenir més de 300 anys.

Aquesta palmera fou introduïda a la costa mediterrània fa segles. Va ser un arbre molt apreciat dels jardins

romàntics del segle XIX, i símbol de ben estar. Es pot trobar en aïllat o formant grups. Per desgràcia des de l'any 2005 un insecte conegut amb el nom del morrut de les palmeres (*Rhynchophorus ferrugineus* Oliver) de l'ordre dels coleòpters, està produint dans irreversibles a aquesta espècie tant apreciada en jardins i parcs privats i públics. Es tracta d'un insecte que mesura entre 2 cm i 5 cm, de color vermellós i amb una mena de bec allargat o trompeta. Aquesta plaga està afectant de ple tota la comarca d'El Maresme. Del pi pinyoner es pot dir que aquesta conífera naturalitzada en el nostre país, és de procedència mediterrània. Es pot trobar des de nivell de mar fins als 1.000 metres d'altitud. Allí on creix i es desenvolupa més bé és en els terrenys silícics, sobretot sorrencs o de sauló, i generalment prop del litoral. La seva fusta no és gaire apreciada. És un combustible molt ràpid i en cas d'incendi, la resina i la pinya, permeten la propagació del foc a gran velocitat.

Bibliografia

PARÉS, Eduard (2006). Arbres Monumentals de Catalunya. 18 anys des de la primera protecció. Ponència de la 2ª trobada d'Arbres Monumentals i Singulars. Alcalà d'Henares, 19-21 de 2005. Ed. Generalitat de Catalunya. Departament de Medi Ambient i Habitatge. Direcció General de Medi Natural. Barcelona.

PHILIPS, Roger (1989). Los Arboles. Editorial Blume, S.A. Barcelona.

SAGARRA i TRIAS, Ferran (2007). Proposta del Pla Especial del Patrimoni històric, arquitectònic i paisatgístic del Masnou. Carracedo-sotorra-arquitectes, scp. Inèdit.

